

Dosarul nr. 3ra-904/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: N. Mămăligă)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: I. Muruianu, V. Efros, N. Budăi)

ÎNCHEIERE

25 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de către Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului municipal Chișinău, intervenienți accesorii Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” și Societatea pe Acțiuni „Ago-Dacia” cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de către Societatea pe Acțiuni „Ago-Dacia” și cererea de alăturare la apel depusă de către Consiliul municipal Chișinău, a fost casată hotărârea din 08 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a fost emisă o nouă hotărâre cu privire la respingerea acțiunii,

c o n s t a t ă:

La data de 03 martie 2017 Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Chișinău, intervenienți accesorii SA „Apă-Canal Chișinău” și SA „Ago-Dacia” cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 11 mai 2017 Consiliul municipal Chișinău a adoptat decizia nr. 5/14 „Cu privire la preluarea de la SA „Ago-Dacia” în proprietate publică locală a rețelelor exterioare de apeduct și de canalizare ale obiectivului „Bloc locativ cu 60 apartamente în complex cu obiective de menire social-culturală”, din bd. Dmitrie Cantemir nr. 5/5 și transmiterea acestora la balanța SA „Apă-Canal Chișinău”.

A menționat că, în conformitate cu art. 64 al Legii nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, a efectuat un control sub aspectul legalității al deciziei contestate și a constatat că aceasta a fost adoptată cu încălcarea prevederilor legislației în vigoare.

A indicat că, prin notificarea nr. 1304/OT4-966 din 24 mai 2017, a solicitat Consiliului municipal Chișinău anularea deciziei nr. 5/14 din 11 mai 2017, însă în termenul stabilit nu au primit nici un răspuns.

A accentuat că, la adoptarea deciziei contestate, Consiliul municipal Chișinău a aplicat și prevederile art. 5 alin. (4¹) din Legea cu privire la apa potabilă nr. 272 din 10 februarie 1999, care stabilește că instalațiile și rețelele publice de alimentare cu apă și de canalizare, situate pe teren public, construite de persoane juridice și/sau de persoane fizice, indiferent de sursa de finanțare, se transmit gratuit la balanța administrației publice locale sau direct operatorului serviciului respectiv în conformitate cu decizia consiliului local.

A invocat că, prin pct. 2 din decizia nr. 5/14 din 11 mai 2017, s-a decis că se acceptă preluarea cu titlu gratuit, de la SA „Ago-Dacia”, în proprietate publică locală a Consiliului municipal Chișinău, rețelele exterioare de apeduct în valoare de 21 343,83 lei și rețelele de canalizare în valoare de 15 363,23 lei, de la obiectivul nominalizat în pct. 1 al decizii.

A relevat că, la adoptarea actului administrativ contestat, pârâtul nu a ținut cont de faptul că prin hotărârea Curții Constituționale nr. 30 din 01 noiembrie 2016, sintagma „gratuit la balanța” din art. 19 alin. (4) din Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare nr. 303 din 13 decembrie 2013 și art. 5 alin. (4¹) din Legea cu privire la apa potabilă nr. 272 din 10 februarie 1999, a fost declarată neconstituțională, având în vedere că normele articolelor respective reprezintă de fapt o expropriere, iar în temeiul Legii exproprierii pentru o cauză de utilitate publică nr. 488 din 08 iulie 1999, exproprierea urmează a fi precedată de o despăgubire a titularului bunului.

A reiterat că, normele enunțate prevăd conduita de urmat, iar încălcarea acestor norme duce la nulitatea actului.

A relatat că, Consiliul municipal Chișinău, la adoptarea actului administrativ, a ignorat prevederile art. 9 alin. (2) al Legii privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale nr. 317 din 18 iulie 2003, potrivit căruia actele normative ale autorităților administrației publice centrale și locale trebuie să corespundă întocmai prevederilor constituționale, legilor, precum și hotărârilor și ordonanțelor Guvernului.

A declarat că, decizia contestată urmează a fi anulată, deoarece Consiliul municipal Chișinău nu a prevăzut despăgubirea SA „Ago-Dacia” pentru rețelele exterioare de apeduct și de canalizare preluate cu titlu gratuit.

A solicitat anularea deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 5/14 din 11 mai 2017 „Cu privire la preluarea de la SA „Ago-Dacia”, în proprietate publică locală a rețelelor exterioare de apeduct și de canalizare ale obiectivului „Bloc locativ cu 60 apartamente în complex cu obiective de menire social-culturală” din bd. Dimitrie Cantemir nr. 5/5 și transmiterea acestora la balanța SA „Apă-Canal Chișinău”.

Prin hotărârea din 08 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost admisă acțiunea depusă de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat și a fost anulată ca ilegală decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 5/14 din 11 mai 2017 „Cu privire la preluarea de la SA „Ago-Dacia”, în proprietate publică locală a rețelelor exterioare de apeduct și de canalizare ale obiectivului „Bloc locativ cu 60 apartamente

în complex cu obiective de menire social-culturală” din bd. Dmitrie Cantemir nr. 5/5 și transmiterea acestora la balanța SA „Apă-Canal Chișinău”.

Prin decizia din 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de către SA „Ago-Dacia” și cererea de alăturare la apel depusă de către Consiliul municipal Chișinău, a fost casată hotărârea primei instanțe și a fost emisă o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă acțiunea depusă de către Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat ca neîntemeiată.

Instanța de apel și-a motivat concluzia prin faptul că, decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 5/14 din 11 mai 2017 este legală și corespunde prevederilor legale, or, SA „Ago-Dacia” și-a exercitat dreptul de dispoziție prin solicitarea Consiliului municipal Chișinău să preia la balanță rețelele de apeduct și canalizare, cu titlul gratuit.

Totodată, instanța de apel a menționat că în speță nu poate fi invocată exproprierea în lipsa acordului proprietarului, or, hotărârea Curții Constituționale nr.30 din 01 noiembrie 2016 se referă la cazurile de expropriere, în lipsa acordului proprietarului care pretinde la despăgubire.

La data de 11 mai 2018, prin intermediul oficiului poștal, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii instanței de fond.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel a interpretat în mod eronat legea.

A indicat că, instanța de apel a făcut referire la prevederile Hotărârii Guvernului RM nr. 901 din 31 decembrie 2015, însă acestea sunt de o aplicabilitate generală în raport cu normele speciale din Lege, iar hotărârea de Guvern este un act subordonat legii și se aplică în măsură în care nu contravin legii. Or, în conformitate cu art. 6 alin. (3) din Legea cu privire la actele legislative nr. 780 din 27 decembrie 2011 „actul normativ special cuprinde norme juridice aplicabile în exclusivitate unor categorii de raporturi sociale sau subiecte strict determinate prin derogare de la regula generală. În caz de divergență între o normă a actului legislativ general și o normă a actului legislativ special cu aceeași forță juridică, se aplică norma actului legislativ special.

A specificat că, SA „Ago-Dacia” a înaintat un demers de transmitere gratuită a rațelor de canalizare și apeduct către autoritățile publice locale în conformitate cu prevederile legale în vigoare, atunci când norma declarată nulă era una imperativă și era în vigoare, astfel se obliga transmiterea cu titlu gratuit a rețelelor de apeduct și canalizare la balanța autorităților publice locale, însă la data adoptării deciziei de către Consiliul municipal Chișinău privind acceptarea cu titlu gratuit acestor rețele, nu mai exista un temei de drept cu privire la gratuitatea transmiterii, întrucât acesta a fost declarat neconstituțional, de către Curtea Constituțională.

A menționat că, Consiliul municipal Chișinău nu a stabilit o dreaptă și prealabilă despăgubire a proprietarului, cu atât mai mult că aceste rețele au fost evaluate și au un preț indicat direct în decizie, ceea ce prezumă că actul în cauză este ilegal, deoarece a fost emis contrar prevederilor legii.

La data de 02 iulie 2018 SA „Ago-Dacia” a depus referință la cererea de recurs, prin care a solicitat ca recursul să fie considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 29 martie 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc.

Astfel, recursul, declarat la data de 11 mai 2018, este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de către Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul Oficiului Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic